DESCRIPTION
and HABITS

THIRD

Stage Three

Use Four words in sentence.

SLOW. BUT NO ERRORS.

More explanation / descriptions.

[illegible]

पुनरावर्तनम् - पूर्वाधीतानाम्

Revision of the usages of

अहं वयं भवान् भवन्तः
भवती भवत्यः
एषः एते एषा एताः
एतत् एतानि
सः ते सा ताः
तत् तानि
कः के का काः
किम् कानि

एक — बालः। कुमारः। रामः। पीटरः।
लता। क्लारा। हरिः। हेन्रिः।
सुमतिः। मेरिः।
कुमारी। गौरी। सूसी।
गुरुः। विष्णुः। धेनुः।
चित्रम्। गृहम्।

बहु — बालाः। लताः। कुमार्यः।
चित्राणि।

Revision of the usages of

षष्ठी

	मम	अस्माकं
	भवतः	भवतां
	भवत्याः	भवतीनां
	एतस्य	एतेषां
	एतस्याः	एतासां
	तस्य	तेषां
	तस्याः	तासां
Comm	बालस्य	बालानां
proper	रामस्य	
comm	शालायाः	शालानां
proper	तारायाः	
	गृहस्य	गृहाणां

Revision of the usages of

मम कृते अस्माकं कृते

भवतः कृते भवतां कृते

Substitute त्वं for भवान् etc भवत

अहं गच्छामि। त्वं गच्छसि।
सः गच्छति।

अहं गतवान्। त्वं गतवान्
सः गतवान्।
अहं गतवती। त्वं गतवती
सा गतवती।

अहं गमिष्यामि। त्वं गमिष्यसि।
सः गमिष्यति।

सः गच्छतु।
त्वं गच्छ।

मम पुस्तकम्।
तव गृहम्।

मम कृते ददाति।
तव कृते प्रेषयति।

मयि
in
at
with
मयि

मयि

अहं विश्वसिमि त्वयि।
I confide in you.

त्वयि

मम माता अस्ति गृहे।
My mother is in the house

शालायां एकः कार्यक्रमः अस्ति।
In the school a function is (there).

अहं दृष्टवती धैर्यं बालके।
I saw bravery in the boy

तत्र दीपाः न सन्ति गृहेषु।
There are no lights in houses

छात्राः न सन्ति शालासु।
Students are not there in schools

मार्गेषु शुनकाः सन्ति।
In the streets dogs are (there)

अस्मिन् पुस्तके अहं स्थापयामि धनम्।
In this book I keep money.

तस्मिन् फलके त्वं लिख।
on that board you write.

किं पुस्तकं त्वं इच्छसि)
Which book you want ~~among~~

एतेषु पुस्तकेषु।
among these books

तेषु नगरेषु मार्गाः सन्ति विशालाः
In those cities, roads are wide

अपि अस्ति तव पत्नी तासु महिलासु?
Is your wife there among those ladies

तत्र अस्ति एकं पुष्पं तस्यां लतायाम्।
There is a flower in that creeper

त्वं उपविश अस्यां शिलायाम्।
You sit on this (slab of) stone

अस्मासु कः अस्ति चतुरः?
Among us who is smart?

युष्मासु न कः अपि अस्ति मन्दः।
Among you no one is dull.

नाटकं दृष्टं अस्माभिः ।
Drama was seen by us

मालाः आनेतव्याः युष्माभिः ।
Garlands are to be brought by you.

किं करणीयं एतैः ?
What is to be done by these?

तैः गृहं अलंकर्तव्यम् ।
By them house is to be decorated

तत् अस्ति क्रीडनीयं एताभिः बालाभिः ।
that is to be played by these girls

अहं प्राप्नोमि उत्तरं ताभिः शालाभिः ।
I get the reply by those schools

एतत् वाद्यं आनीतं सदस्यैः ।
this instrument (is) brought by members

तत् प्रदर्शितं स्त्रीभिः एव ।
That was exhibited by ladies only

[illegible]

त्वं उक्तवान् मां ।
You told me.

कः प्रेषितवान् त्वां ?
Who sent you ?

त्वं पश्य तं एव ।
You see him only.

अहं आह्वयामि तां ।
I call her.

अपि त्वं आहूतवती एनम् ?
Did you invite this (man)

ते विसर्जितवन्तः एनाम् ।
they let go this (lady).

अम्ब, त्वं पठ एतत् ।
Mummy, you read this.

तात त्वं स्वीकुरु तत् ।
Daddy you have that.

कदा ते स्मरन्ति ~~[illegible]~~ अस्मान् ?
When do they remember us?

यदा ते पश्यन्ति वानरान्!
When they see monkeys!

कदा मेलिष्यामः युष्मान् पुनः ?
Where shall we meet you again?

वयं पृष्टवन्तः एतान्।
We asked them.

त्वं नय एताः वृत्तपत्रिकाः।
You take away these newspapers.

एकः खादितवान् सर्वान् तान् अपूपान्।
one man ate all those cakes

आर्ये, भवती अनुसरतु एताः बालिकाः।
Madam, you follow those girls.

Adjectives

विनीत: अहं देवमन्दिरं प्रविशामि

तस्य वर्ण: अस्ति गाढ: ।
Its colour is gaudy

चतुर: त्वं निपुणं वदसि ।

अपरिचित: स: किमपि स्पष्टं न जानाति

किमर्थं आनीतवती तत् सुन्दरं
Why did you bring that beautiful
handkerchief? करवस्त्रम्

सा अस्ति प्रसिद्धा शाला अस्माकं नगरस्य ।
It is a popular school of our city.

स: लिखितवान् अस्ति उपयुक्तं पुस्तकम्
He has written a useful book.

भारतीये संगीते
रागा: सन्ति असंख्याका:
In the Indian music
Ragas are innumerable

एषः अस्ति सुसंस्कृतः ग्रामः।
This is a cultured village

तत् अस्ति त्यक्तं गृहम्।
That is a deserted house.

कुत्र अस्ति तत् पत्रं प्रेषितं मया?
Where is that letter sent by me?

सा आसीत् परिणीता (विवाहिता) नारी।
She was a married lady.

एते सन्ति ख्याताः कलाविदाः।
these are the famous artists.

पूर्णं छायाग्राहकयन्त्रं अस्ति मामकम्।
The loaded camera is mine

कुत्र अस्ति अन्य त्वदीय?
Where is the other hat of yours?

किमर्थं भवत्याः प्रियसखी नास्ति अत्र।
Why your pet friend is not here

अस्माकं मुख्याशिक्षकः धारयति
our head master wears a black coat.

कृष्णं प्रावारकम्।

एषा दीर्घा अनुपंक्तिः कुत्रापि न नयति
This long queue leads nowhere.

मम ज्येष्ठा पुत्री गायति
My eldest daughter sings

भावपूर्णानि गीतानि।
emotion filled songs.

तत् बहुमूल्यं यन्त्रं अस्ति दुष्करं नेतुम्
That costly machine is difficult to carry.

अद्य भविष्यति अतिवृष्टिः।
Today there will be heavy rains

तस्य तृतीयः पुत्रः प्राप्तवान्
His third son ~~has~~ scored high marks. अधिकान् अंकान्

सरलं संस्कृतं अस्ति सुलभं शिक्षितुम्।
Simple Sanskrit is easy to learn

सा असंपूर्णा कथा तनोति रोमांचम्।
That incomplete story causes horripilation

अहं पुनः नष्टवती लब्धं नाणकम्।
I again lost the found coin.

[illegible]

[illegible]

सः गृहं अगच्छत् ।
He went home.

राधिका अगच्छत् शालाम् ।
Radhika went to school.

शिक्षकः अपृच्छत् सेवकम् ।
Teacher asked the attender.

कदा भवान् अपश्यत् ताम् ?
When did you see her ?

भवती न आसीत् तत्र ।
You were not there.

एषः वैद्यः अकरोत् परीक्षाम् ।
This doctor did the examination

अहं अपठं अलिखं च संस्कृतम् ।
I read and write Sanskrit.

अहं अक्रीडं चतुरङ्गं द्विवारम् ।
I played chess twice.

~~सः~~ तत् अगच्छत् पूर्वमेव ।
~~He~~ It went already.

एतत् क्रीडनकं अपतत् स्यूतात् ।
This toy fell from bag.

ते अत्यजन् उद्यानवनम्।
They left the garden.

ताः अनयन् अस्वस्थम्।
They carried the diseased.

जनाः अमिलन् सचिवम्।
People met the minister.

कदा भवन्तः अस्मरन् तम्?
When did you remember him?

किं भवत्यः अखादन्?
What did you eat

I ① Verbs not necessary

अहं कृष्णमूर्तिः ।
मम नाम कृष्णमूर्तिः ।
कुत्र तव गृहम् ?
अहो ! कीदृशाः वर्णाः !
कः तव शिक्षकः ?
कदा तस्याः विवाहः ?
ते एव अस्माकं सहायकाः ।
भवान् तृतीयः ।
मार्गः बहुविशालः ।
तत् किं ? – तत् धावनयन्त्रम् ।

② Subjects not necessary.

तव अनुजः कुत्र ? – तत्र अस्ति ।
त्वं कदा प्रेषयसि ? – श्वः एव
प्रेषयिष्यामि ।

ते कुत्र गच्छन्ति ? — उपवनम् ।

③ Objects not necessary

When a sentence has a simple subject and a verb, the former stands first. अरविन्दः आगच्छति ।
Sometimes the predicate stands first for the sake of emphasis.

आगच्छति अरविन्दः ।
आगमिष्यामि अहम् —— ।

II Alternatives of a sentence.

मम नाम अस्ति विश्वासः।
मम नामा विश्वासः।
मम नामा विश्वास इति।
अहं विश्वासः।
अहं विश्वास इति।
अहं विश्वास इत्यभिधानः।
विश्वास इत्यभिधानोऽहम्।
विश्वास इति मां आह्वयन्ति।
मम अभिधानं विश्वास इति।
विश्वास इति मे नाम।
मां विश्वास इत्यभिधीयताम्
अहं विश्वास इति आहूये।
अयं जनः विश्वास इति।
अयं जनः विश्वास इत्याहूयते।
मह्यं विश्वास इति दत्तं नाम।
विश्वास इति संकेतितः अहं।
विश्वास इति नामाहम्।
विश्वास इत्यहम्।

etcetera

III Words coming in a particular order.

a) Adjectives precede nouns.

चतुरः बालकः तत्र गच्छति।
चित्रं पुस्तकम्। निद्रिता बालिका।
गुणवते वराय कन्यका प्रदेया।

b) When pronominal and qualitative adjectives are both used, the former usually precede.

सः वृद्धः मार्गं विस्मृतवान्।
एषः शिशुः। एषा स्वयं सेविका।
एतत् यानम्।
शिशून् अहं पाठं बोधयामि।
तं निपुणं आनय

Sometimes they stand after the adjectives of quality.

चतुरः बालः सः --।
तरुणेन एतेन मुकुन्देन सह ---।

Adjectives precede the subject.

वयस्यः अरविन्दः आगच्छति।

Adjectives follow the substantives they qualify when they are used predicatively. अरविन्दः वयस्यः अस्ति।

c) Usually verbs at the end of a sentence.

देवदत्तः ग्रामं गच्छन् तृणं स्पृशति।

गृहं गत्वा भवान् किं करोति?

अनेन सह कार्यक्रमः समाप्तः भवति।

अहं कुंचिकां कुत्र स्थापितवान्?

आगामिनि सप्ताहे पुनः आगमि-
-ष्यामि इति सा उक्तवती।

एषः अपूपः कदा क्रीतः?

d) A noun in apposition should precede the word which it is intended to explain.

आदर्शः सर्वशास्त्राणां (राजा) शूद्रको नाम ~~आसीत्~~ राजा आसीत्।

3) Adverbs precede verbs (normally).

अहं मन्दं वदामि, त्वं सावधानेन शृणु।

सधैर्यं त्वं पठ, वयं यथोक्तं लिखामः

विलम्बः जातः इति ते सत्वरं अगच्छन्।

एवं अकरोत्।

4) Place of prepositions.

पेटिकायाः उपरि मार्जारः अस्ति।

कार यानस्य अधः शुनकः उपविशति

गृहं परितः वृतिः (प्राचीरं) अस्ति।

विद्यालयस्य पुरतः जनसंमर्दः आसीत्।

संसत्सदनस्य पृष्ठतः कः मार्गः अस्ति

पीठस्य अधः

g) The genetive generally stands before the word to which it relates.

मम अनुजः --- ।

h) Vocatives should be placed at the head of a sentence

तात, अत्र पुस्तकं अस्ति ।
पुत्र, अत्र आगच्छ ।
सखि
अयि
हले ।

i) Position of predicate.
The predicate (verbal or nominal) always stands last in a sentence; it finishes the idea of intended to be expressed by a sentence, and hence, the last is its best position.

j) Particles like इव, नु, अपि are used with the words which they modify

सः शिशुः इव मुग्धः अस्ति।
कदा नु गच्छामि?
आदित्यः अपि संचरति।

k) Of particles, the interrogatives usually stand first.

अपि कुशली तव गुरुः?
कथं शास्त्राणां परिचयः?
कियत् वयः?

l) The particles of emphasis are joined to the words which they emphasise.

भवान् एव गच्छतु।

अहं नाम मूर्खः!

सः गतवान् किल।

मम खलु प्राणाः।

सा हि प्रथमा।

m) ~~Some~~ Words like सह ऋते &c, which ~~follow~~ govern nouns or pronouns, mostly follow the words they govern.

मया सह...

तस्माद् ऋते

वायुना विना...

परिहासेन अलं।

n) In interrogative sentences where the interrogative parti-cle (किं, कदा, कथं, कुत्र & c.,) is not used, the predicate stands first.

अस्ति ते माता?

स्मरसि वा माम्?

शक्नोति सः एतत् कर्तुम्?

o) In narratives the verb (with) अस् and sometimes (with) भू stands first, in the sense of 'there is'; 'there was'.

अस्ति मम गृहे एकः ।

अभवत् तत्र एकः ग्रामे ।

f) Adverbs of time, place, manner or cause and effect are usually placed near the words they modify.

भूतले उपविष्टं.. ।
स्मरणमात्रेण एव सन्तुष्टः। (adv. of cause)
अपगतश्रमः हृदये। (adv. of place)
.. एवं अकरोत् । (adv. of manner)
तं दृष्ट्वा। ... । (adv. of time).

Adverbs of time and place usually stand at the head of a sentence, next to the conjunctions, if any.

9) Interjections such as हे।, हन्त। अहह and vocative particles such as अहो।, अये। अयि। हले। &c., usually head a sentence.

2) When adverbs modify the predicate they may stand before the subject after the subject or after the object (if any), but not last.

अनेकवारं (time) सोत्साहं (manner) सन्तोषार्थं (purpose) अत्र एव (place) वद।
भयात् (cause) मन्दं गच्छति।

If the subject or object have any adjuncts, the adverb should be placed after the object to avoid ambiguity.

8) Of conjunctions च, वा, तु, हि, चेत् &c. never stand first while अथवा, अथ, अपि च, किंच usually stand first.

4) The correlative conjunctions यथा-तथा। यतः-ततः &c., are used at the beginning of the clauses which they connect.

ii) When pronominal and qualitative adjectives are both used, the former usually precede

तं निपुणं आनय ।

तस्य बालस्य रामस्य --- ।

Sometimes they stand after the adjectives of quality

निपुणः बालः सः एकं उपायं चिन्तितवान्

तरुणेन एतेन जार्जेण - - - ।

१२) A noun in apposition should precede the word which it is intended to explain.

आदर्शः सर्वशास्त्राणां राजा।
शूद्रको नाम परिपालयति स्म

EXERCISE

Expand the sentence

केशवः गच्छति।

बालकः केशवः द्रुतं गच्छति।

मम पुत्रः बालकः केशवः
उत्सवार्थं शालां द्रुतं गच्छति

the order or arrangement of words in Sanskrit sentences, or 'Syntax', is not a point of great importance except in some cases; but this does not mean that perfect arbitrariness is allowed, and there are certain cases in which it is necessary to arrange words in a particular manner. In Sanskrit Grammars rules on concord and order are rarely given. Some hints on this subject are treated here.

In Sanskrit every word (except adverbs and particles) is inflected and the grammatical inflexion itself shows the relation in which one word stands to another (— therefore it is 'सं + कृत'= 'well finished').

There is no grammatical order. However there is a sort of logical ~~seq~~ sequence of ideas, which must follow one another in a particular order.

From the examples which could be found in the pages of any Sanskrit prose work, we find the same order in the arrangement of words, e.g., first comes the subject expressed or understood with its adjuncts, then the

object (if any) and lastly the verb or predicate.

सा तु महारण्ये ताया एव पुत्रं अपश्यत्।

महीपतिः तं विद्येश्वरं
सबहुमानं विसर्जितवान्

रघूणां अन्वयं वक्ष्ये।

First, place the subject with all its adjectives and adjectival phrases, then the object with all its adjuncts, and lastly the predicate (verbal, nominal or adjectival).
Adverbs and adverbial phrases may occupy any place except the last, while conjunctions

(except a few) stand first before the subject.

When a verse is construed and put in its prose order, the above sequence will be found to be generally observed.

S'loka-

Parsing

The governed and dependent words generally stand before the words on which they depend or by which they are governed.

Thus an adjective and the sub-
-stantive qualified by it, the transitive verb and its object, adverbs modifying verbs, prepositions and the words govern-
-ed by them &c., should be kept as near as possible in a Sanskrit sentence.

Sanskrit sentence is much the same as in Latin. The most general rule to both is that "in simple narrative, after the conjunctions comes the subject (nom. case), then the governed cases with adverbs and expressions of time place, manner &c., and last of all, the verb."

— ARNOLD

Past participle passive

(मया) पाठः पठितः।

(त्वया) गीता लिखिता।

(तेन) केवल् गीतम्

पीतः।

काफी पीता।

चायं पीतम्।

भोजनं भुक्तम्।

शालाः त्यक्ताः।

यन्त्राणि दत्तानि।

मया दत्तं धनं स्वीकृतं वा?

आपणं उद्घाटितं,
वृत्तपत्रिकाः अपि विक्रीताः

तत् गीतं श्रुतं, ध्वनिमुद्रितं च।

तव्य

Potential participle.

ग्रामः गन्तव्यः ।

शाला गन्तव्या ।

गृहं गन्तव्यम् ।

वाद्यसंगीतं श्रोतव्यम् ।

कार्यं तेन कर्तव्यम् ।

दुरभ्यासाः त्यक्तव्याः ।

पाठः स्मरणीयः ।

Let that man or these boys take these fruits.

That you should say so is certainly astonishing.

He who speaks a lie in order to hide his fault, commits two faults.

These sweet mangoes are sent as a present to my younger brother.

There is a beautiful garden round the city of Ujjayini.

What will they think of me ?

मां प्राति (अन्तरेण)
Please come without delay.

I do not remember what you said to me after the departure of your elder sister.

You go carrying a torch. It is dark outside.

Do not study neglecting health.

Do not do so hereafter.

She was telling, (that) "I want to go".

Everything is there, look around

Is it not you who

अनती मिल

We do not get anything at proper time.

Those workers always quarrel like this

कलहं कुर्वन्ति ।

Why did you give ? Now you suffer

I met a friend of yours on the way.

You should have told; I would have done.

वक्तव्यं आसीत् ; कुर्याम् ।

Wait a minute; I will change the dress and come.

I know that you come.

He said, "I won't forget".

Use

Who, Whoever	– HE
Where, Wherever	– THERE
When, Whenever	– THEN
What, Whatever which, Whichever	– THAT
How, However	– THUS
Why, Whyever (Because)	– SO. THEREFORE

And
Also
But
Even Even if Even though
Indeed · If.
Like this
Only
Of course
perhaps
So ~~Soe~~ So called
Should you - if.
Thus
Therefore
Whether
yet

Stage III

ಸ್ವಧಾಃ | ಶೀಲಾ!

ಇಷ್ಟ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ಲ ಕೃತಾ
ಬಿಂದುರಾಳಿಂಗ ಪೃಥಗ
ಮನೆ ಆಪಶ:
ಮಮ ಆಶಾ:
I want to (do) (become)

Role play

ಸ್ವಾನುಭವ ಶಿಕ್ಷಣಂ

ದತ್ತ ಶಬ್ದಾನೆ / ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾರ-
ಂಭನೆ ಅಕೃತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಾ
ವಕ್ತ್ರಾಃ

SCHOOL STATIONERY

Lekhak School Stationery offers a wide range of quality products at reasonable prices.

Sobanka 108

Pens, Ball point pens, Refills, Pencils, Colour pencils. Drawing book, Graph book, Erasers. Geometry Box and Vidya note books.

Marketed by MSIL Mysore Sales International Ltd. Bangalore